

การประยุกต์ใช้หลักการทรงงานข้อที่ 9 : ทำให้ง่าย

The Application of King Bhumibol's 9th Working Principle : Simplicity

ชัยโรจน์ นพเฉลิมโรจน์

Chairoj Nopchalerroj

มูลนิธินพเฉลิมโรจน์

Nopchalerroj Foundation

Email: win@chairoj.net

Received: September 8, 2024; Revised: September 24, 2024; Accepted: September 24, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้มุ่งศึกษาการประยุกต์ใช้หลักการทรงงานข้อที่ 9 คือ “ทำให้ง่าย” ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ ผลการศึกษาพบว่าหลักการนี้เน้นการแก้ไขปัญหาโดยการทำให้กระบวนการและแนวทางการดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง การทำให้ง่ายไม่เพียงช่วยลดความซับซ้อนของปัญหา แต่ยังส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว ข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหลากหลายระดับ ทั้งในระดับบุคคล ระดับองค์กร ระดับชุมชน และระดับประเทศชาติ องค์กรความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษา ได้แก่ 5 องค์กรประกอบสู่การทำให้ง่าย ประกอบด้วย 1) ใช้ปัญญาเชิงระบบ 2) เชื่อมโยงกับธรรมชาติ 3) ผสานความรู้ท้องถิ่น 4) สื่อสารให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย และ 5) พึ่งพาตนเองได้ และบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้, หลักการทรงงานข้อที่ 9, ทำให้ง่าย

Abstract

This academic article focuses on The Application of King Bhumibol's 9th working principle, "Simplicity," which is one of the key principles that His Majesty King Bhumibol Adulyadej The Great employed to solve problems and develop the country. The study reveals that this principle emphasizes problem-solving by simplifying processes and approaches to ensure they are practical and feasible. Simplifying not only reduces the complexity of issues but also promotes effective long-term solutions. The findings of this study can be applied at various levels, including individual, organizational, community, and national levels. The new knowledge derived from this research includes five components leading to simplicity: 1) Systemic intelligence, 2) Connection with nature, 3) Integration of local knowledge, 4) Clear and comprehensible communication, and 5) Self-reliance and optimal resource management.

Keywords : Application, King Bhumibol's 9th working principle, Simplicity

บทนำ

คำอธิบายจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร., 2559) เกี่ยวกับหลักการทรงงานข้อที่ 9 คือ ทำให้ง่าย มีดังนี้

ด้วยพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถของพระองค์ ทำให้การคิดค้น ดัดแปลง ปรับปรุงและแก้ไข งานพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริดำเนินไปโดยง่าย และสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ระบบนิเวศโดยส่วนรวม ตลอดจนสภาพสังคมของชุมชนนั้น ๆ ทรงโปรดที่จะทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่าย ทำสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย อันเป็นการแก้ปัญหาด้วยการใช้ภูมิธรรมชาตินั้นเอง แต่การทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่ายนั้นเป็นของยาก ดังนั้นคำว่า “ทำให้ง่าย” หรือ “Simplicity” จึงเป็นหลักคิดสำคัญของการพัฒนาประเทศ ที่มาในรูปแบบของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จากคำอธิบายของสำนักงาน กปร. เกี่ยวกับหลักการทรงงานข้อที่ 9 “ทำให้ง่าย” หรือ “Simplicity” สามารถอธิบายได้ว่า พระอัจฉริยภาพของในหลวงรัชกาลที่ 9 คือ การนำเอาปัญหาหรือสิ่งที่ดูซับซ้อนมาทำให้ง่ายขึ้น ทั้งในเชิงการคิดค้น ดัดแปลง และปรับปรุงการพัฒนาประเทศ โครงการพระราชดำริหลายโครงการถูกออกแบบมาให้คนในชุมชนสามารถเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ง่ายขึ้น แม้สิ่งที่ต้องแก้ไขจะดูยากและซับซ้อนก็ตาม หลักการสำคัญของพระราชดำริคือการใช้ภูมิธรรมชาตินั้นเอง ในการแก้ปัญหา ทรงโปรดใช้วิธีการที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศ และวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ทำให้การแก้ปัญหาเป็นไปอย่างยั่งยืนและเหมาะสมกับสภาพจริงของแต่ละชุมชน (สำนักงาน กปร., 2559)

การทำสิ่งที่ยากให้ง่าย แม้จะฟังดูง่าย แต่การทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่ายขึ้นเป็นสิ่งที่ทำหาย การคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาให้เรียบง่ายต้องใช้ปรีชาสามารถและความเข้าใจในรายละเอียดอย่างลึกซึ้ง พระองค์ทรงพิจารณาให้การทำงานไม่ซับซ้อนเกินความจำเป็น แต่ยังคงมีประสิทธิภาพสูงสุด ความเรียบง่ายนี้ไม่ได้หมายถึงการละเลยคุณภาพหรือประสิทธิภาพ แต่เป็นการมองหาวิธีการที่เป็นธรรมชาติ เข้าใจง่าย และสามารถปฏิบัติได้จริง ทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปในทิศทางที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกคน หรืออาจเรียกได้ว่า “ทำให้ง่าย แต่ไม่มั่งง่าย” ความเรียบง่ายหรือ “Simplicity” ที่พระองค์ทรงใช้เป็นหลักในการทรงงาน กลายเป็นแก่นหลักที่สำคัญของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งสะท้อนถึงความตั้งใจที่จะทำให้การพัฒนาประเทศสอดคล้องกับความเป็นจริง และส่งผลดีต่อประชาชนและธรรมชาติในระยะยาว ซึ่งเมื่อก้าวโดยสรุปแล้ว “ทำให้ง่าย” หมายถึง การใช้ความเรียบง่ายในการพัฒนาโดยไม่ซับซ้อนเกินจำเป็น คิดค้น ดัดแปลง และแก้ไข งานการพัฒนาเป็นไปได้อย่างง่ายดาย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน แต่ยังคงมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับธรรมชาติหรือสภาพความเป็นอยู่ และระบบนิเวศน์โดยส่วนรวม ใช้กฎแห่งธรรมชาติเป็นแนวทาง และสามารถนำไปใช้ได้อย่างยั่งยืน ฉะนั้นคำว่า “ทำให้ง่าย” จึงเป็น หลักคิดสำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศในรูปแบบของโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ (วิรุจ กิจนันทวิวัฒน์, 2556)

หลักการทรงงานข้อนี้มีวิธีคิดที่น่าสนใจอย่างยิ่งในการนำมาวิเคราะห์และประเมินค่า เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้อย่างเป็นขั้นตอน (เมธา หริมเทพาธิป, 2559) จากการศึกษาบทความวิชาการเกี่ยวกับหลักการทรงงานข้อที่ 9 คือ “ทำให้ง่าย” พบว่ายังไม่มีงานวิชาการที่เจาะลึกหรือศึกษาวิเคราะห์ในหลักการนี้อย่างเป็นระบบมากนัก ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงมีความตั้งใจในการจัดทำงานวิชาการเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักการทรงงานข้อที่ 9 : ทำให้ง่าย” โดยมีเป้าหมายในการวิเคราะห์แนวทางการนำหลักการนี้มาใช้ในหลากหลายบริบททั้งในระดับบุคคล องค์กร ชุมชน และประเทศ เพื่อให้เห็นถึงประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมและแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานอย่างยั่งยืน

ดังนั้น งานวิชาการชิ้นนี้จะมุ่งเน้นการเสนอแนวทางที่ชัดเจนในการประยุกต์ใช้หลักการทรงงานข้อที่ 9 “ทำให้ง่าย” ในระดับต่าง ๆ โดยจะวิเคราะห์ถึงขั้นตอน วิธีการ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักการนี้ในแต่ละบริบท เพื่อให้ผู้อ่านสามารถนำแนวคิดไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการในชีวิตส่วนตัว การทำงานในองค์กร การพัฒนาชุมชน หรือการวางนโยบายในระดับประเทศ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้าง

วิเคราะห์แนวคิดและตีความเชิงปรัชญา

อรรถปริวรรต (hermeneutics) แปลว่า การตีความหมาย อรรถ = เนื้อหาของภาษาที่ใช้ซึ่งนับเป็นสัญลักษณ์(sign) อย่างหนึ่ง เพราะมีความหมายอยู่แล้วในตัวเองคือความหมายตามตัวอักษร รวมกับคำว่าปริวรรตซึ่งแปลว่าการแปรสภาพ รวมกันจึงแปลว่าการแปรสภาพความหมายตามตัว อักษรให้มีความหมายตามความต้องการของผู้ใช้ร่วมกัน (กิริติ บุญเจือ, 2560)

จากการศึกษาหลักการทรงงานข้อที่ 9 “ทำให้ง่าย” หรือ “Simplicity” ของในหลวงรัชกาลที่ 9 จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถขยายความในเชิงลึกเพิ่มเติมได้ดังนี้

1. การทำสิ่งที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย

การทำสิ่งที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย หมายถึง การนำปัญหาหรือความคิดที่มีหลายมิติหรือเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย มาทำให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ความสามารถนี้ต้องใช้ความเข้าใจในตัวปัญหาอย่างลึกซึ้ง โดยพระองค์ทรงศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เห็นภาพรวมของปัญหา จากนั้นทรงเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ไข โดยไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงหรือกระบวนการที่ซับซ้อนเกินความจำเป็น

ตัวอย่างที่เห็นชัด ได้แก่ “โครงการฝนหลวง” (จักรกฤษณ์ แสงแก้ว และคณะ, 2558) พระองค์ทรงคิดค้นวิธีการทำฝนหลวงเพื่อแก้ปัญหาความแห้งแล้งในพื้นที่ชนบท โดยใช้กระบวนการที่เข้าใจง่าย เช่น การใช้สารเคมีบางชนิดในการกระตุ้นการตกของฝน แม้จะมีเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่การอธิบายแนวคิดและการดำเนินการกลับเป็นไปอย่างเรียบง่าย ทำให้คนทั่วไปสามารถเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ในพื้นที่ชนบท (จอมพล พิมพิรุฑ, 2560)

2. การเชื่อมโยงกับภูมิธรรมชาติและระบบนิเวศ

พระองค์ทรงเน้นการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับธรรมชาติและระบบนิเวศของพื้นที่แต่ละแห่ง ทรงมองว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องไม่ขัดแย้งกับภูมิธรรมชาติ โดยทรงยึดแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งหมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและรักษาสมดุลของธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรอย่างพอประมาณจะช่วยให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว

ตัวอย่างที่เห็นชัด ได้แก่ “โครงการแก้มลิง” เป็นโครงการที่ใช้ภูมิธรรมชาติในการบริหารจัดการน้ำ ทรงเปรียบเทียบระบบแก้มลิงกับการเก็บน้ำไว้ในพื้นที่เหมือนกับแก้มของลิงที่สามารถเก็บอาหารได้ ทรงแก้ปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่กรุงเทพฯ โดยการสร้างพื้นที่แก้มลิงเพื่อเก็บน้ำส่วนเกินเมื่อน้ำล้นและปล่อยน้ำออกเมื่อจำเป็น ทำให้การแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับระบบธรรมชาติและไม่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเกินไป

3. การทำสิ่งที่ยากให้ง่าย

การทำสิ่งที่ยากให้ง่ายเป็นทักษะที่ต้องใช้ปัญญาและความชาญฉลาด ทรงมองเห็นว่าแม้ปัญหาจะซับซ้อนและมีรายละเอียดมาก แต่ถ้าเราสามารถทำความเข้าใจแก่นแท้ของปัญหา เราจะสามารถออกแบบวิธีแก้ไขที่เรียบง่ายได้ การที่พระองค์ทรงทำสิ่งยากให้เป็นง่ายเกิดจากการเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของปัญหาที่อยู่ตรงหน้าอย่างละเอียดก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ

ตัวอย่างที่เห็นชัด ได้แก่ “โครงการการพัฒนาพื้นที่ดอนตุง” เป็นอีกหนึ่งโครงการที่ทำได้ง่าย พระองค์ทรงเห็นปัญหาการปลูกฝิ่นและการทำลายป่าในพื้นที่สูง ซึ่งเป็นปัญหาที่ยาวนานและมีความซับซ้อนหลายมิติ ทรงใช้แนวทางการพัฒนาชุมชนแบบครบวงจรที่เรียบง่าย โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริมและปลูกพืช ผลไม้ เพื่อทดแทนฝิ่น ทำให้ปัญหาที่ดูซับซ้อนกลายเป็นแนวทางที่ปฏิบัติได้จริงและยั่งยืน

4. การพัฒนาอย่างยั่งยืน

การทำสิ่งให้ง่ายในแนวทางของในหลวงรัชกาลที่ 9 ยังหมายถึง การพัฒนาที่ไม่เพียงแต่ตอบ โจทย์ปัญหาปัจจุบัน แต่ยังต้องคิดถึงผลกระทบในระยะยาว ความยั่งยืนคือการพัฒนาที่ไม่เพียงแต่ใช้ ทรัพยากรในขณะนี้ แต่ต้องรักษาทรัพยากรเพื่อให้สามารถใช้ได้ในอนาคต แนวคิดนี้ยึดหลักการ "เศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมั่นคงในระยะยาว (เมธา หริมเทพาธิป และคณะ, 2566)

ตัวอย่างที่เห็นชัด ได้แก่ “โครงการปลูกหญ้าแฝก” (อานัญ ศิริพิชญ์ตระกูล และยุวดี พรธารา พงศ์, 2565) เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน เป็นตัวอย่างของการพัฒนาที่เรียบง่ายแต่ยั่งยืน พระองค์ทรงแนะนำการปลูกหญ้าแฝกเพื่อรักษาหน้าดินและป้องกันการสูญเสียดินจากการชะล้าง ของน้ำ เป็นวิธีที่ใช้ต้นทุนต่ำแต่ให้ผลลัพธ์ที่ยั่งยืนในการรักษาคุณภาพดิน ทำให้ประชาชนสามารถพึ่งพา ธรรมชาติในการแก้ปัญหาได้โดยไม่ต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีที่มีราคาแพง (เครือข่ายข้อมูลหญ้าแฝกประเทศไทยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2567)

5. หลักคิดสำคัญในการพัฒนาประเทศ

หลักการ “ทำให้ง่าย” ไม่ได้หมายถึงการทำสิ่งต่าง ๆ แบบมีก่ง่าย แต่เป็นการคิดให้รอบคอบและ วางแผนการทำงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์และทรัพยากรที่มี พระองค์ทรงเน้นการพัฒนาที่เกิดจาก ความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่น และไม่สร้างภาระหรือความซับซ้อนเกินไปในระยะยาว หลักคิดนี้สามารถ นำไปใช้ในการบริหารประเทศในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจ หรือ สังคม

ตัวอย่างที่เห็นชัด ได้แก่ “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นตัวอย่างของหลักคิดในการพัฒนาประเทศที่ เรียบง่ายแต่ครอบคลุม พระองค์ทรงส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการใช้ชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน การพึ่งพาตนเองและการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ ประเทศสามารถพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน (เมธา หริมเทพาธิป และ รวิช ตาแก้ว, 2566)

กล่าวโดยสรุป แต่ละหลักคิดที่ขยายออกไปนั้นสะท้อนถึงวิธีที่พระองค์ทรงใช้ความเรียบง่ายและ ปัญญาในการแก้ปัญหา โดยไม่เพียงแต่ตอบสนองต่อความต้องการในปัจจุบัน แต่ยังมองเห็นถึงผลกระทบ ในระยะยาวและความยั่งยืนของประเทศและประชาชน

เมื่อวิเคราะห์ในเชิงคุณค่า หลักการทรงงานข้อที่ 9 “ทำให้ง่าย” ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชน กาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงใช้ในการพัฒนาประเทศนั้น สร้าง คุณค่าอย่างมหาศาลแก่บุคคล องค์กร ชุมชน และประเทศชาติ ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ ที่เน้นความเรียบง่าย ตรงไปตรงมา และสามารถปรับใช้ได้จริงในทุกระดับของสังคม ดังนี้

1. คุณค่าต่อบุคคล

ในส่วนคุณค่าต่อบุคคลหรือปัจเจกชนนั้น หลักการทรงงาน “ทำให้ง่าย” ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และการพึ่งพาตนเอง กล่าวคือ การทำให้ง่าย ช่วยให้บุคคลเข้าใจปัญหาและวิธีแก้ไขได้ด้วยตัวเอง ส่งผล ให้พวกเขาสามารถเรียนรู้และแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่ซับซ้อน เช่น โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่

พระองค์ทรงส่งเสริมเกษตรกรให้จัดสรรที่ดินและน้ำในฟาร์มของตนเองอย่างเป็นระบบ เป็นวิธีง่ายที่ช่วยให้พวกเขาพึ่งพาตนเองได้ ลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม

คุณค่าอีกประการหนึ่ง คือ การเพิ่มความมั่นใจในการแก้ปัญหา ได้แก่ การทำสิ่งที่ยากให้เป็นเรื่องง่าย ทำให้บุคคลมีความมั่นใจและสามารถรับมือกับปัญหาในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น การที่บุคคลรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาได้ด้วยวิธีง่าย ๆ ทำให้พวกเขารู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

2. คุณค่าต่อองค์กร

ในส่วนคุณค่าต่อองค์กรในทุกภาคส่วนนั้น หลักการทรงงาน “ทำให้ง่าย” ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานองค์กร” กล่าวคือ หลักการทำให้่ง่ายช่วยลดความซับซ้อนของกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้การทำงานรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นทำให้องค์กรประหยัดเวลาและทรัพยากร เช่น การจัดการน้ำในโครงการแก้มลิงซึ่งเป็นการแก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งด้วยวิธีที่ง่ายแต่มีประสิทธิภาพสูงสุด องค์กรต่าง ๆ ที่นำแนวทางนี้ไปใช้จะสามารถจัดการปัญหาทรัพยากรในองค์กรได้ดีขึ้น

คุณค่าอีกประการหนึ่งก็คือส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การทำสิ่งต่าง ๆ ให้เข้าใจง่ายส่งผลให้องค์กรสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างสมาชิกได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากทุกคนสามารถเข้าใจบทบาทและเป้าหมายร่วมกัน การสื่อสารภายในองค์กรที่เรียบง่ายและตรงไปตรงมาช่วยลดความขัดแย้งและสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในที่ทำงาน

3. คุณค่าต่อชุมชน

ในส่วนคุณค่าต่อชุมชนในภูมิภาคต่าง ๆ นั้น ได้แก่ สร้างความเป็นปึกแผ่นในชุมชน กล่าวคือ หลักการทำให้่ง่ายช่วยให้ชุมชนเข้าใจปัญหาและหาทางออกที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง การแก้ไขปัญหาก็เรียบง่ายทำให้คนในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมและทำงานร่วมกันได้ง่ายขึ้น เช่น โครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนตามแนวพระราชดำริที่เน้นการพัฒนาผ่านวิธีง่าย ๆ เช่น การสร้างแหล่งน้ำชุมชน หรือการส่งเสริมเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

คุณค่าอีกประการหนึ่งก็คือลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมความเท่าเทียม การที่วิธีแก้ปัญหาเรียบง่ายและเข้าใจง่ายส่งผลให้ทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสได้อย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นคนยากจนหรือคนที่มีทุนทรัพย์ พระองค์ทรงสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ทำให้ชุมชนได้รับการพัฒนาที่สมดุลและลดความเหลื่อมล้ำ

4. คุณค่าต่อประเทศชาติ

ในส่วนคุณค่าต่อประเทศชาตินั้น หลักการทรงงาน “ทำให้ง่าย” ช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การทำสิ่งที่ยากให้ง่ายช่วยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปในทิศทางที่ยั่งยืน เนื่องจากวิธีการที่เรียบง่ายแต่มีประสิทธิภาพมักจะไม่ใช่ทรัพยากรมากเกินไป และช่วยรักษาสสมดุลของธรรมชาติ เช่น การใช้หญ้าแฝกในการป้องกันการพังทลายของดิน ซึ่งเป็นวิธีที่เรียบง่ายแต่ให้ผลลัพธ์ที่ยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศ

คุณค่าอีกประการหนึ่งก็คือช่วยลดการพึ่งพิงจากภายนอก การพัฒนาผ่านหลักการทำให้ง่ายช่วยให้ประเทศมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองมากขึ้น ไม่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ซับซ้อนจากต่างประเทศ การพึ่งพาตนเองนี้ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการเกษตรที่พระองค์ทรงส่งเสริมให้ประชาชนใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

คุณค่าอีกประการหนึ่งก็คือสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมและคุณค่าแบบไทย ๆ ที่เน้นความเรียบง่ายและความสมดุล แนวคิดนี้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศที่คงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทย การพัฒนาที่เรียบง่ายแต่ทรงพลังนี้ได้สร้างความเป็นเอกลักษณ์และภูมิปัญญาไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล (เมธา หริมเทพาธิป และคณะ, 2566)

เทคนิคการประยุกต์ใช้

การประยุกต์หลักการทรงงาน "ทำให้ง่าย" ในการทำงานและชีวิตประจำวันสามารถทำได้ผ่านการพิจารณาอย่างรอบคอบและการวางแผนที่คำนึงถึงความเรียบง่าย แต่มีประสิทธิภาพ เทคนิคเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในระดับบุคคล องค์กร ชุมชน หรือประเทศชาติได้ เพื่อให้การแก้ปัญหาหรือการพัฒนานั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1. เข้าใจปัญหาที่แท้จริง

การแก้ปัญหาด้วยความเรียบง่ายต้องเริ่มต้นจากการเข้าใจปัญหาอย่างลึกซึ้ง หาความสัมพันธ์และปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของปัญหา เพื่อไม่ให้เสียเวลาและทรัพยากรในการแก้ปัญหาที่ไม่ใช่ต้นเหตุที่แท้จริง ยกตัวอย่างในการทำงาน เมื่อองค์กรพบกับปัญหาการดำเนินงานล่าช้า ควรมีการตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทั้งหมดเพื่อค้นหาสาเหตุจริง เช่น อาจพบว่าปัญหาเกิดจากการสื่อสารภายในที่ไม่ชัดเจน แทนที่จะพยายามปรับกระบวนการทั้งหมด การปรับปรุงการสื่อสารอาจเป็นทางออกที่ง่ายกว่าและตรงจุด

ส่วนในชีวิตประจำวัน หากพบปัญหาเรื่องการจัดสรรเวลาทำงาน ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ว่าส่วนใดของกิจกรรมในแต่ละวันที่ทำให้เกิดการเสียเวลา เช่น การใช้เวลามากเกินไปกับโซเชียลมีเดีย อาจแก้ไขได้โดยการจัดตารางเวลาให้ชัดเจนและมีวินัยในการปฏิบัติ

2. เลือกวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับทรัพยากร

เทคนิคนี้ให้เลือกรูปแบบที่ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด แต่ยังคงให้ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ ไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีที่ซับซ้อนเสมอไป วิธีง่าย ๆ ที่สามารถใช้ได้กับทรัพยากรที่มีอยู่ในมือ มักจะช่วยประหยัดเวลาและต้นทุน

ยกตัวอย่างในองค์กร หากต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน แทนที่จะลงทุนในเทคโนโลยีราคาแพง ลองพิจารณาการให้การฝึกอบรมเพิ่มเติมหรือการปรับปรุงโครงสร้างการทำงานภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การแบ่งงานเป็นทีมย่อยเพื่อให้แต่ละคนมีหน้าที่ชัดเจน

ส่วนตัวอย่างในการพัฒนาพื้นที่ชุมชน เช่น การสร้างระบบน้ำเพื่อใช้ในชุมชน แทนที่จะพึ่งพิงเทคโนโลยีซับซ้อน อาจใช้การขุดคลองและสร้างแก้มลิงเพื่อเก็บน้ำตามแนวพระราชดำริ ซึ่งใช้วิธีธรรมชาติในการเก็บน้ำอย่างง่าย ๆ เป็นต้น

3. ทำให้ข้อมูลและแนวคิดชัดเจนและเข้าถึงได้

เทคนิคนี้ใช้การสื่อสารที่ชัดเจนและตรงไปตรงมาทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย ไม่จำเป็นต้องใช้ศัพท์เฉพาะหรือภาษาทางเทคนิคที่ซับซ้อน การทำให้ข้อมูลที่ซับซ้อนเป็นเรื่องง่ายและเข้าใจได้ช่วยให้คนส่วนใหญ่สามารถมีส่วนร่วมและนำไปปฏิบัติได้จริง

ในการสื่อสารในองค์กร ให้หลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์ทางเทคนิคที่ซับซ้อนเมื่ออธิบายโครงการหรือแผนงาน ควรสื่อสารด้วยคำง่าย ๆ ที่เข้าใจได้ทุกระดับ เช่น การจัดทำคู่มือการทำงานที่เข้าใจง่าย ช่วยให้พนักงานใหม่สามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น

ส่วนการสื่อสารกับชุมชน ได้แก่ การสร้างโครงการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การสอนเกษตรกรปลูกพืชแบบเศรษฐกิจพอเพียง ควรสอนวิธีการที่ง่าย ไม่ซับซ้อน และใช้ภาษาที่ชัดเจน ชาวบ้านสามารถนำไปใช้ได้ทันที

4. ยืดหลักการพอเพียงและการไม่ฟุ่มเฟือย

การทำสิ่งต่าง ๆ ให้ง่ายนั้นเชื่อมโยงกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด ไม่ทำอะไรที่เกินความจำเป็น การแก้ปัญหาหรือการพัฒนาที่มีความพอประมาณและใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า จะนำไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาว (กิริติ บุญเจือ และคณะ, 2558)

ในส่วนขององค์กร การจัดทำงบประมาณและการบริหารโครงการ ควรเน้นการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น เช่น การจัดประชุมหรืออบรมออนไลน์แทนการเดินทางไปต่างจังหวัดเพื่อลดต้นทุน

ในส่วนของครอบครัว การจัดการการเงินภายในบ้าน ควรวางแผนการใช้จ่ายให้พอเหมาะกับรายได้ และไม่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น เช่น การปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและลดการพึ่งพิงสินค้าจากภายนอก

5. ใช้ประโยชน์จากความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำให้ง่ายนั้นอาจเกิดจากการนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการแก้ปัญหาทรัพยากรและความรู้ท้องถิ่นมีอยู่มากมาย และบางครั้งการใช้วิธีการดั้งเดิมจะมีความยั่งยืนและคุ้มค่ามากกว่าการใช้วิธีที่ซับซ้อนเกินไป

ในการประยุกต์ใช้ ชุมชนอาจเลือกใช้ความรู้ท้องถิ่น เช่น การเลี้ยงสัตว์หรือการปลูกพืชท้องถิ่นที่เหมาะสมกับสภาพอากาศและดินในพื้นที่ของตน แทนที่จะพึ่งพิงการเกษตรเชิงพาณิชย์ที่มีต้นทุนสูง

ส่วนการประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์กร การนำความรู้และประสบการณ์ของพนักงานที่มีความชำนาญในท้องถิ่นมาใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงาน จะช่วยลดการพึ่งพาเทคโนโลยีหรือการจ้างที่ปรึกษาภายนอกที่มีต้นทุนสูง

6. เน้นการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

การทำสิ่งใ้่ง่ายไม่ควรเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาที่มีผลกระทบในระยะยาวและยั่งยืน การเลือกวิธีแก้ปัญหาที่เรียบง่ายแต่มีกระบวนการที่ต่อเนื่องและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม จะส่งผลดีต่อทั้งบุคคลและสังคมในระยะยาว

การประยุกต์ในการพัฒนาชุมชนเพื่อความยั่งยืน เช่น การจัดการน้ำในพื้นที่แห้งแล้ง ควรเน้นการเก็บกักน้ำฝนและสร้างระบบน้ำที่ใช้ได้ยาวนาน แทนการขุดบ่อน้ำบาดาลที่อาจทำลายทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาว ในส่วนของครอบครัว ได้แก่ การสร้างนิสัยการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เช่น การประหยัดพลังงานไฟฟ้าและน้ำ เพื่อไม่เพียงแต่ช่วยลดค่าใช้จ่าย แต่ยังส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมโดยรวม

เทคนิคการประยุกต์หลักการทรงงาน "ทำให้่ง่าย" เน้นความเรียบง่าย การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และการทำความเข้าใจปัญหาอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นในระดับบุคคล องค์กร หรือชุมชน การทำให้่ง่ายยังคงต้องใช้ปัญญาในการวางแผนและแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อประโยชน์ในระยะยาว

เพื่อให้เข้าใจเทคนิคการประยุกต์ใช้หลักการทรงงาน “ทำให้่ง่าย” อย่างชัดเจนมากขึ้น ผู้เขียนจะยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในระดับต่าง ๆ ตามสถานการณ์ดังนี้

1. ระดับบุคคล

ยกตัวอย่างเช่น สถานการณ์ที่บุคคลต้องการจัดการกับความเครียดในชีวิตประจำวัน แทนที่จะพึ่งพาวิธีซับซ้อน เช่น การไปหาแพทย์หรือเข้าคอร์สฝึกการจัดการความเครียดราคาแพง เราอาจเริ่มจากการทำสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นไปได้ในชีวิตประจำวัน เช่น จัดตารางเวลาให้มีเวลาพักผ่อนเพียงพอ หายใจลึก ๆ หรือฝึกสมาธิทุกเช้าเพื่อสร้างสมดุลของจิตใจ ลดการใช้โทรศัพท์มือถือในช่วงเวลากลางคืนเพื่อให้มีเวลานอนที่มีคุณภาพมากขึ้น เมื่อทำเช่นนี้ได้ก็จะสามารถลดความเครียดได้โดยไม่ต้องพึ่งพาอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีขั้นสูง และยังเป็นวิธีที่สามารถทำได้ในชีวิตประจำวันอย่างยั่งยืน

ในส่วนของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการ “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับการจัดการชีวิตประจำวันของบุคคล โดยเน้นการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ไม่ใช้จ่ายเกินตัว และอยู่บนฐานความเรียบง่าย เช่น เกษตรกรสามารถเริ่มต้นด้วยการปลูกพืชที่กินได้ในชีวิตประจำวันเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย และเพิ่มคุณภาพชีวิตโดยไม่ต้องใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการที่ซับซ้อน

2. ระดับองค์กร

สมมติว่าเป็นสถานการณ์ที่องค์กรพบปัญหาการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนระหว่างทีมงาน ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน แทนที่จะลงทุนในซอฟต์แวร์สื่อสารใหม่ที่มีค่าใช้จ่ายสูง องค์กรอาจเริ่มจากการปรับวิธีการประชุมหรือการส่งอีเมลให้มีความชัดเจนและมีขั้นตอนที่ง่ายขึ้น เช่น จัดให้มีการประชุมสั้น ๆ ทุกเช้า เพื่อให้ทีมงานรู้ถึงเป้าหมายและหน้าที่ในแต่ละวัน ใช้แพลตฟอร์มการสื่อสารที่ง่ายและเป็นที่ยอมรับ เช่น Google Meet หรือ Zoom ที่ไม่ซับซ้อนและใช้งานได้ง่าย เมื่อทำเช่นนี้ได้ การสื่อสารในทีมจะดีขึ้นโดยไม่ต้องเสียทรัพยากรมากมาย และทุกคนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในส่วนของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการ “ฝนหลวง” เป็นโครงการพัฒนาแนวคิดเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่เกษตรกรรม โดยใช้วิธีการที่ง่ายและเข้าถึงได้ เช่น การใช้เครื่องบินบรรทุกน้ำแข็งและเกลือเพื่อกระตุ้นให้เกิดฝน ซึ่งวิธีนี้ช่วยให้เกษตรกรที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำได้โดยไม่ต้องพึ่งพาระบบที่ซับซ้อนและมีค่าใช้จ่ายสูง

3. ระดับชุมชน

สมมติว่าเป็นสถานการณ์ที่ชุมชนในพื้นที่ชนบทมีปัญหาหน้าท่วมในฤดูฝนและน้ำแล้งในฤดูร้อน แทนที่จะใช้เงินก้อนใหญ่ในการสร้างเขื่อนหรือระบบจัดการน้ำที่ซับซ้อน ชุมชนอาจนำแนวคิดแก้มลิงมาใช้ ซึ่งเป็นวิธีการง่าย ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเสนอ โดยขุดบ่อน้ำขนาดใหญ่เพื่อเก็บน้ำฝนไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง และในขณะเดียวกันยังสามารถป้องกันน้ำท่วมได้อีกด้วย เมื่อทำเช่นนี้ได้ ชุมชนจะสามารถจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น และไม่ต้องพึ่งพาระบบที่ซับซ้อนหรือการลงทุนที่เกินความจำเป็น

ในส่วนของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการ “แก้มลิง” ถือเป็นตัวอย่างที่เด่นชัดในการนำหลักการ “ทำให้ง่าย” มาใช้ในระดับชุมชน ชุมชนสามารถขุดบ่อน้ำหรือแก้มลิงขนาดเล็กเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในยามจำเป็น โดยไม่ต้องพึ่งพาการสร้างเขื่อนหรือระบบจัดการน้ำที่มีความซับซ้อน

4. ระดับประเทศชาติ

สมมติว่าเป็นสถานการณ์ที่ประเทศต้องการเพิ่มการพัฒนาเศรษฐกิจในเขตชนบท แต่พบว่าประชาชนในพื้นที่ขาดแคลนทรัพยากรและความรู้ในการจัดการธุรกิจ

ในส่วนของทฤษฎีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แนวทาง “เกษตรทฤษฎีใหม่” ที่อยู่ในกรอบของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการประยุกต์ใช้หลักการทำให้ง่ายในระดับชาติ โดยเกษตรกรถูกสนับสนุนให้ใช้พื้นที่การเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แบ่งพื้นที่ในการปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ และเก็บน้ำในสัดส่วนที่เหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองและลดการพึ่งพาการนำเข้า หรือความผันผวนของตลาดโลกได้

ตัวอย่างเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้หลักการ “ทำให้ง่าย” สามารถช่วยลดความซับซ้อน ประหยัดทรัพยากร และเพิ่มประสิทธิภาพได้ในทุกระดับของการดำเนินงาน

ทำให้ง่ายแล้วดีอย่างไร

การทำให้ง่ายมีข้อดีหลายประการที่สามารถช่วยให้บุคคล องค์กร ชุมชน และประเทศชาติได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. **ประหยัดทรัพยากร** เมื่อเราทำสิ่งให้ง่ายขึ้น เรามักจะใช้ทรัพยากรน้อยลง ไม่ว่าจะเป็นเวลา แรงงาน หรือเงิน วิธีการที่เรียบง่ายช่วยให้เราประหยัดทรัพยากรได้มากขึ้น และหลีกเลี่ยงการใช้สิ่งที่ไม่จำเป็น เช่น การออกแบบโครงการพัฒนาชุมชนที่ใช้วัสดุและทรัพยากรท้องถิ่นแทนการนำเข้าวัสดุที่มีค่าใช้จ่ายสูง สามารถช่วยประหยัดงบประมาณและสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชน

2. เพิ่มประสิทธิภาพ การทำให้ง่ายช่วยลดขั้นตอนที่ซับซ้อน ทำให้กระบวนการทำงานรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลาในสิ่งที่ไม่จำเป็น เช่น การลดขั้นตอนในการอนุมัติโครงการ ภายในองค์กรให้สั้นลง ทำให้การตัดสินใจเกิดขึ้นได้รวดเร็วขึ้นและสามารถดำเนินโครงการได้เร็วขึ้น

3. ทำให้เข้าใจง่ายและเข้าถึงได้

ความเรียบง่ายทำให้ข้อมูลหรือกระบวนการเข้าใจง่ายขึ้น ส่งผลให้ผู้คนสามารถมีส่วนร่วมและเข้าใจแนวคิดหรือวิธีการต่าง ๆ ได้ง่าย โดยไม่ต้องมีความรู้พิเศษ เช่น การอธิบายแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้เกษตรกรในชนบทเข้าใจโดยใช้ภาษาที่ง่ายและเป็นกันเอง ช่วยให้เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที โดยไม่รู้สึกว่ามันซับซ้อนเกินไป

4. ลดความเครียดและความซับซ้อน

เมื่อสิ่งต่าง ๆ ง่ายขึ้น เราจะรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น เนื่องจากไม่ต้องกังวลหรือเสียเวลาไปกับการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน สิ่งนี้ช่วยลดความเครียดและทำให้ผู้คนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้เครื่องมือการจัดการงานที่เข้าใจง่ายช่วยให้ทีมงานทำงานได้อย่างราบรื่นโดยไม่ต้องกังวลเรื่องระบบที่ซับซ้อน ซึ่งส่งผลให้มีบรรยากาศการทำงานที่ดีขึ้น

5. สร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน

การทำให้ง่ายจะทำให้กระบวนการพัฒนามีความยั่งยืนมากขึ้น เพราะไม่ต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีหรือวิธีการที่ซับซ้อนและอาจมีค่าใช้จ่ายสูง การเน้นความเรียบง่ายที่ยังคงประสิทธิภาพจะช่วยให้สิ่งที่สร้างขึ้นสามารถอยู่ได้ในระยะยาว เช่น โครงการกักเก็บน้ำเพื่อการเก็บน้ำในชุมชนชนบทที่ใช้วิธีการเก็บกักน้ำฝนด้วยวิธีธรรมชาติแทนการสร้างโครงสร้างขนาดใหญ่ เป็นตัวอย่างของการพัฒนาที่ไม่เพียงง่าย แต่ยั่งยืนในระยะยาว

6. เพิ่มความสามารถในการแก้ปัญหา

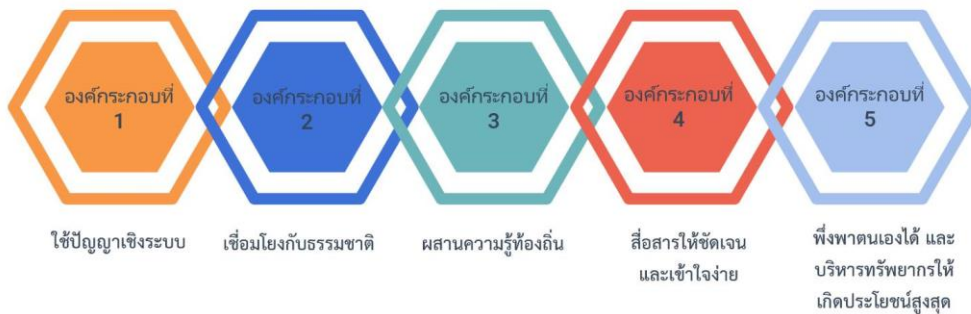
การทำให้ง่ายช่วยให้เรามองเห็นภาพรวมของปัญหาได้ชัดเจนขึ้น ทำให้สามารถหาวิธีแก้ปัญหาที่ตรงจุดและมีประสิทธิภาพโดยไม่ต้องแก้ปัญหาผ่านวิธีที่ซับซ้อนเกินไป เช่น เมื่อชุมชนมีปัญหาน้ำแล้ง การใช้วิธีการจัดการน้ำที่ง่าย ๆ เช่น การขุดบ่อน้ำเล็ก ๆ หรือการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแทนการสร้างระบบขนาดใหญ่ที่มีค่าใช้จ่ายสูง จะทำให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากกว่า

การทำให้ง่ายเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เราสามารถจัดการกับปัญหาหรือการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากร และยังช่วยสร้างความยั่งยืนในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ “องค์ประกอบของการประยุกต์ใช้หลักการทรงงานข้อที่ 9 : ทำให้ง่าย” ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงให้เกิดการประยุกต์หลักการทรงงาน “ทำให้ง่าย” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

5 องค์ประกอบสู่การทำให้ง่าย

แผนภาพที่ 1 : 5 องค์ประกอบสู่การทำให้ง่าย

จากแผนภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า องค์ความรู้ใหม่ในการศึกษาหลักการทรงงาน "ทำให้ง่าย" เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้อาจารย์รวมถึงมุมมองและแนวคิดที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาแนวทางการทำงานและการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นความเรียบง่าย แต่สามารถสร้างผลลัพธ์ที่ยั่งยืนและครอบคลุมทุกระดับ ดังนี้

1. ใช้ปัญญาเชิงระบบ (Using Systemic Wisdom)

การทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายไม่ได้หมายความว่าตัดขั้นตอนออกอย่างไร้เหตุผล แต่เป็นการใช้ปัญญาในการวิเคราะห์และปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้ง่ายและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

แนวคิดนี้มาจากพื้นฐาน “การศึกษาอย่างเป็นระบบ” (ชัยโรจน์ นพเฉลิมโรจน์, 2567ก) และการมอง “องค์รวม” (ชัยโรจน์ นพเฉลิมโรจน์, 2565) ตลอดถึงการมีทักษะในการ “ทำตามลำดับขั้น” (ชัยโรจน์ นพเฉลิมโรจน์, 2567ข) จนเข้าใจถึงขั้นตอนและปัญหาอย่างลึกซึ้ง มีปัญญาเชิงระบบ (Systemic Wisdom) ที่มองภาพรวมของปัญหา และหาวิธีแก้ที่ตอบโจทย์ทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ปัญหาผ่านปัญญาเชิงระบบนี้ช่วยให้เราสามารถปรับวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และลดความซับซ้อนของปัญหาได้ โดยไม่ต้องละเลยผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2. เชื่อมโยงกับธรรมชาติ (Connecting with Nature)

ได้แก่ การนำหลักการทางธรรมชาติ เช่น การเข้าใจวัฏจักรธรรมชาติ วัฏจักรน้ำ หรือระบบนิเวศ มาใช้ในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในสังคมมนุษย์ จะช่วยให้สามารถแก้ปัญหาได้ในแบบที่ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีซับซ้อน หรือการทำตามกฎธรรมชาติ เช่น “แก้มลิง” (มลธิดา อุบลรัตน์, 2565) หรือระบบเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยการจัดการที่ง่ายและยั่งยืน การเชื่อมโยงแนวคิดนี้สามารถใช้ในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นหรือการพัฒนาชุมชน โดยใช้วิธีที่เรียบง่ายและสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืน

3. ผสานความรู้ท้องถิ่น (Integrating Local Knowledge)

ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการทำให้ง่าย การนำวิธีการที่ได้รับการพิสูจน์จากประสบการณ์ของชุมชนท้องถิ่นมาใช้ในการแก้ปัญหาทำให้ผลที่คุ้มค่า ไม่ต้องพึ่งพาทรัพยากรที่ไม่จำเป็น และสามารถทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การปลูกพืชหมุนเวียนในเกษตรกรรมพอเพียง ที่สามารถใช้ได้จริงโดยไม่ต้องพึ่งพาเครื่องมือซับซ้อนหรือสารเคมีราคาแพง การนำความรู้ท้องถิ่นมาใช้ในการทำงานหรือแก้ปัญหาทำให้สามารถลดความซับซ้อนและค่าใช้จ่ายลงได้ อีกทั้งยังช่วยให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ดีขึ้น

4. สื่อสารให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย (Communicating Clearly and Simply)

หลักการทรงงาน “ทำให้ง่าย” ครอบคลุมถึงการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การนำเสนอข้อมูลหรือแนวคิดในลักษณะที่เข้าใจง่าย และปรับใช้ได้จริง ทำให้ทุกคนในองค์กรหรือชุมชนสามารถมีส่วนร่วมและปฏิบัติตามได้ การใช้ภาษาที่เรียบง่ายและเป็นมิตร หรือการจัดทำคู่มือและสื่อการสอนที่ไม่ซับซ้อนสามารถช่วยให้การทำงานเป็นไปได้อย่างราบรื่น

ในองค์กรหรือชุมชน การสื่อสารที่ชัดเจนและเรียบง่ายช่วยให้ทุกคนเข้าใจหน้าที่และบทบาทของตนเองได้ดีขึ้น ลดความผิดพลาดในการทำงานและเพิ่มความร่วมมือในการพัฒนา

5. พึ่งพาตนเองได้ และบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Practicing Self-Reliance and Optimizing Resource Management)

การทำให้ง่ายเชื่อมโยงกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดการพึ่งพาทรัพยากรภายนอกที่ไม่จำเป็น เช่น การปลูกพืชในครัวเรือน หรือการทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นวิธีการที่เรียบง่ายและทำได้เองโดยไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีราคาแพง การพึ่งพาตนเองช่วยเสริมสร้างความมั่นคงในระดับบุคคลและครอบครัว ลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของตลาดหรือเศรษฐกิจภายนอก และสร้างความมั่นคงในระยะยาว อีกตัวอย่างหนึ่งคือ การบริหารจัดการน้ำแบบผสมผสาน Integrated Water Resource Management (IWRM) คือ กระบวนการใน การส่งเสริมการประสาน การพัฒนาและจัดการน้ำ ดิน และทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาซึ่งประโยชน์สูงสุดทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม อย่างทัดเทียมกัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของระบบนิเวศที่สำคัญ (กรมชลประทาน, 2567)

บทสรุป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการทรงงานข้อที่ 9 “ทำให้ง่าย” นี้ ชี้ให้เห็นว่าการแก้ปัญหาควรเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหาที่แท้จริงก่อน ไม่ควรเน้นไปที่วิธีการซับซ้อนหรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่จำเป็น แต่ให้เน้นที่การแก้ปัญหาอย่างตรงจุด โดยไม่ต้องเพิ่มความซับซ้อนโดยไม่จำเป็น การทำให้ง่าย หมายถึง การใช้วิธีการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ควรเลือกวิธีที่ทำได้จริงและตรงไปตรงมาแทนการใช้วิธีที่ซับซ้อนเกินกว่าความจำเป็น อาจหมายถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือการใช้วิธีดั้งเดิมที่ยังมีประสิทธิภาพในบางบริบทนอกจากนี้ หลักการทำให้ง่ายยังหมายถึงการทำงานหรือการสื่อสารที่สามารถเข้าใจได้ง่ายและนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่เพียงแค่การวางแผนหรือการคิดเชิงทฤษฎี แต่ต้องทำให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าใจและมีส่วนร่วมได้ การทำให้ง่ายยังช่วยให้การดำเนินการราบรื่นและลดความผิดพลาดได้ สามารถลดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็นออกไป ทั้งในแง่ของกระบวนการทำงานหรือการใช้ทรัพยากร เพื่อลดภาระที่ไม่จำเป็นและทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เน้นให้การทำงานหรือการแก้ปัญหาสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมในพื้นที่ ไม่พยายามใช้แนวทางที่ซับซ้อนหรือนำเทคโนโลยีที่เกินความจำเป็นมาใช้ ซึ่งอาจสร้างปัญหาใหม่แทนที่จะเป็นการแก้ปัญหา ส่วนองค์ความรู้ใหม่ในการศึกษาหลักการทรงงาน “ทำให้ง่าย” ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเรียบง่าย แต่ยังคงใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในเชิงระบบ การนำความรู้ท้องถิ่นและการใช้ธรรมชาติมาเป็นแนวทางในการพัฒนา ทำให้สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กรมชลประทาน. (2567). *รายงานประจำปี 2562*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.rid.go.th. [1 กันยายน 2567]
- กิริติ บุญเจือ และคณะ.(2558). ลักษณะหลังนวยุคในทฤษฎีความพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ. *รายงานการวิจัย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กิริติ บุญเจือ. (2560). *ชุดปรัชญาสวนสุนันทา อรรถปริวรรตในปรัชญา ศาสนาและจริยศาสตร์ (ช่วงพหุนิยม)*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เครือข่ายข้อมูลหญ้าแฝกประเทศไทยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2567). *หญ้าแฝกคืออะไร*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://thvn.rdpb.go.th/index.php>. [1 กันยายน 2567]
- จอมพล พิมพิรุฑ. (2560). การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บสารปนหลง กรณีศึกษา ศูนย์ปฏิบัติการปนหลงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น. *ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- จักรกฤษณ์ แสงแก้ว และคณะ. (2558). การบูรณาการข้อมูลสารสนเทศระยะไกลและสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาแบบจำลองพยากรณ์อากาศและโอกาสความสำเร็จ ในการปฏิบัติการฝนหลวง กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. *วารสารวิชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า*, 13(1), 43-63.
- ชัยโรจน์ นพเฉลิมโรจน์. (2565). องค์กรรวม : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ วิจัย และวิธาน. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*, 5(2), 222-230.
- _____. (2567ก). การประยุกต์ใช้หลักการทรงงานข้อที่ 1 : ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ. *วารสารสถาบันพอดี*, 1(1), 38-53.
- _____. (2567ข). การประยุกต์ใช้หลักการทรงงานข้อที่ 4 : ทำตามลำดับขั้น. *วารสารสถาบันพอดี*, 1(4), 33-44.
- มลธิดา อุบลรัตน์. (2565). การพัฒนาพื้นที่แก้มลิง. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 5(1), 255-265.
- เมธา หริมเทพาธิป และคณะ. (2566). ปัจจัยพลังอำนาจของชาติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารพุทธมัตต์*, 8(1), 42-53.
- เมธา หริมเทพาธิป และรวีช ตาแก้ว. (2566). สังคมแห่งการแบ่งปันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ วิจัย และวิธาน. *วารสารพุทธมัตต์*, 8(1), 54-65.
- เมธา หริมเทพาธิป. (2559). การศึกษาตามหลักปรัชญาหลังนวยุคนิยมสายกลาง : วิเคราะห์จากหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*, 4(1), 120-132.
- วิรุจ กิจนันทวิวัฒน์. (2556). ครูธุรกิจศึกษากับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 10(46), 25-39.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). (2559). *หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักงาน กปร.
- อาณัญ ศิริพิชญ์ตระกูล และยุวดี พรธรรมาพงศ์. (2565). การจัดการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกสู่สากลตามแนวพระราชดำริ. *วารสารศิลปปริทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 10(1), 21-31.